

279938

ANUL VI

FEBRUARIE 1887

No 2.

ROMANIA LITERARA

APARE O DATĂ PE LUNĂ

Se trimet numere de cercare persoanelor
ale căror adrese se pot afla și se socotesc ca abonate
acele persoane care bine-voïese a primi două
numere consecutive

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

STRADA UDRICANI, 12

Bibl. Univ. Cluj

460.1938.

BUCUREȘTI

Imprimeria UNIVERSUL⁴ Luigi Cazzavillan.

10. — Strada Brezoianu, — 19

1887

En număr 85 de bani

Abonamentul 10 lei noi pe an, 5 pentru studenți și învățători rurali.

SUMARUL

Și dacă (poeziie)	<i>N. D. Georgian</i>
De ce suferi	<i>Ieu</i>
Atuncea (poeziie)	<i>Catina</i>
Din viața mea	<i>Nea Poznă</i>
Gânduri (poeziie)	<i>Catina</i>
Dacă	<i>Lusignan</i>
Indoială	<i>N. D. Georgian</i>
Fragment	<i>Ion</i>

ROMANIA LITERARĂ

ȘI DACĂ...

Și dacă dragostea ți-î stinsă
 Ce nu mi-o spui o dată?
 Și ce te mai muncești prin vorbe
 Iubirea'ți înfocată

Să mi-o vădești? Acum de silă
 De-abea-mi surizî în cale...
 Te simt că nu mai ești aceia
 Ce fuși o dată... De jale

Amară, pieptul mi-se umple,
 Căci dragostea curată
 Din ochi și față se cunoaște,
 Cînd tu iești turburată

De cîte ori mi'nșirî iubirea
 Cu vorbele'ți focoase.
 Tu minți... O simt... O văd.... De sigur
 Cuvinte mincinoase

De mila mea grăiești mîhnită
 În suflet că răceala
 Nu poți să mi-o spui. Mai bine
 Mi-o spune și 'ndoiala

Smulge'mî din piept căci tare-î crudă...
 Ți-ar fi mila mai mare
 Și ieși ți-aș mulțumi o viață
 De dulcea'ți îndurare.

N. D. Georgián

DE CE SUFERI ?

Tu frumoasa frumoaselor,
care întreci pe Elena lui Arghir, măiastra copilă a frumuse-
ții, împărăteasa gândurilor mele de ce suferi ?

Fruntea ta ie umbrată de norii unor gânduri care îți fră-
mint firea întreagă și pe fața ta se citește slovă cu slovă ra-
nele ce le deschide în suflet nemăsurată grije.

Ochii tăi albaștri, mai senini de cât bolțile cerului în zi-
lele liliacului se întunec or de câte ori întâlnesc privirea cui-
va și scapăr scînteii de ciudă. Parc'ai voi să nu îți înțeleagă
nimeni durerea care te sfișieie fără milă ; să nu atle nimeni
de ce suferi.

Pierdută în fumul tămîietor al gândurilor ce te întărit, pri-
virea li se tulbură, buzele tale bujorate se a'besc încrîcîndu-
le, pleoapele și se dilată și fața și se aprinde ca de pară.

Din cînd în cînd sînul și se ridică așa în cît ar părea că
suffletul și-ajunge pe buze, apoi se lasă și printre dinții tăi
încelești și șuieră arzător cîte un suspin învăpăiat par'că de se-
tea dorinții de a fi.

Deșteptată de pe sînul ametiitor și adese ori amăgitor al
nădejdilor viitorului, ca dintr'un vis, privești uimită împreju-
ru'ți căntînd a'ți ascunde focul simțirii care te roade către cei
ce te înconjor. Dar de ce'i fi suferind ?

Care și-o fi taîna cea atît de înflăcărata care te-ar vesteji
păstrînd'o încă multă vreme ascunsă simțirilor străine șiie.

Care și-o fi patima ?

Mi-e teamă să bănuiesc !

O dată, și-au scăpat niște vorbe care mă 'nfioară.... Oare
nu cum-va ai voi să le îndeplinești ? !...

O vanitate ! Cite jerfe n'ai făcut și nu vei mai face încă ?!

Frumoasă ie slava și atrăgătoare dar la sfîrșit nu ne păs-
trează de cît deceptii amare.

Îți orbește văzul ; îți încremenește creierul și și turbură
suffletul răscolit.

Îți vei atinge ținta ?

Nu vei cădea oare obosită de luptă și sfîrșită de loviturile
ce vei întîmpina ?

Cel puțin îmi va rămîne mîngîierea că numai suffetele
cele mari cutez a întreprinde îndrăznețe, lupte uriașe.

Și dacă bănuiala mea s'ar adeveri îți făgăduiesc a te a-
juta să și îndeplinești dorința și

Ieu.

Atuncea!...

Stînd așa pierdut în gînduri,
 Mi te'nfățișezi frumoaso
 Dinaintemî ca icoana
 Viitorului, zîbindă.
 Însă cînd tresai de-o dată,
 La ivirea ta duioaso,
 Pieri ca o nălucă 'n pîeptu'mî
 Lăsînd inima jelîndă....

Dac'aș izbuti vr'o dată
 Să te prind, nu ți-aș da drumul
 De cît numai mort. Atuncea,
 Răsplăti-mi-aș toută jalea
 Ce mă mistuie ca focul,
 Și apoi să plecî cu scrumul
 Simțului, de lîngă mine
 Căci mi-am răzbunat încalea !....

Ion Catina

BCU Cluj / Central University Library ClujDIN VIAȚA MEA

Teram copil mic și m'aû lăsat părinții acasă ca să văd de-o cloșcă cu puî.

Îeu însă, m'am dat după jucării și 'n vremea cînd m'am depărtat de cloșcă a venit un uliû și răpi un puiû.

„Stai! Fireai al naibi! Te fac îeu pe tine afurisitule de uliû, să nu mai îei puî!”

Așa îmi zisei îeu în mine atunci.

M'apuc și însir îndată toți puii de cîte un picior pe-o ață ș'apoi îmi văd de jucării iar.

Uliul, se repede în urma mea din nou și la țipetele bieiî cloști întorcîndu-mă văzuî bine cum se ridicau toți după îel în a mare slavă.

Abîa mai căzu unu ce nu fusese legat bine, și cînd veni maica și văzu cloșca cu'n puiû măntrebă de cei-l-alți. I-am spus tot cum se întimplase și luă o nua cu care mi-a dat cîte-va ca după obicei, boierî d-voastră.

Ci nu fu destul atît și-mi mai zise:

— Stai tu! Are să te omoare cînd te-oî spune luî ta'tu!

Ieū auzind așa, m'am speriat și am luat-o la sănătoasa.

Ducîndu-mă peste ogoare nimeresc drept la o odaie pe cîmp unde ținea un om vitele la imaș.

Mă întrebă el ce caut și ieū îi spusei pe șleau cum se întîmplară toate și precum că de frică am fugit d'acasă.

Iel care avea nevoie de ajutoare căci erea singur îmi zise ca să mă bag la dînsul c'am să trăiesc nepomenit de bine.

Mă 'nvoii și rămăsei la iel.

Imi dete acolo tot ce 'mi trebuie și de mîncare și 'ntr'adevăr că trăiam destul de mulțumitor.

Dar cînd te să vină năpasta pe om, vine, nu glumă.

Intr'una din zile se bolnăvi un vițel și o iapă sta numai gata să fete.

Amîndouă dobitoacele ierau închise într'un coșar despărțit de cele-lalte.

Stăpînă-meū tocmai avea treabă să se ducă acasă seara și 'mi zise, că dac'o fâta iapă, să bag de seamă de mînz și să am în grije și de vițel și dac'oi vedea că moare să-l tai.

Ieū mă trezesc peste noapte auzind că hodorogea ceva și precum ieram somnoros și p'întunerec dădui peste mînzul ce se tăvălea în paie.

Crezînd că-i vițelul și vrea să mōară il înjunghiai numai de cit.

Atunci m'am dus să mă culc din nou cu gîndul c'am tăiat vițelul.

Dimineața însă cînd mă scol aflu vițelul mort și mînzul tăiat.

Mă gîndii că de voi mai sta, n'o să mai am loc nici acilea.

Imi luai lumca în cap plecînd și d'acolo.

Ducîndu-mă pe cîmp singur iată că mă întilnesc c'un Turc ce'mi zise :

— Bre Ion, und' te duci ?

Ii răsponsei că mă duc să mă bag la stăpîn or unde-aș afla loc.

Turcul atunci imi zise să mă vîr la iel la oi.

Ne 'nvoirăm fără multă vorbă și mă duse Turcul la tîrla unde ținea oile.

Șezui așa mai multe zile acolo împreună cu alt cioban care 'mi era mai mare.

Intr'una din zile ciobanul, care avea trebuință să se ducă unde va la sat, mă lasă cu oile să le păzesc ieū singur.

Trebuia să le apăr d'o leasă ce s'afia p'aproape și să nu le las să se încurce în iea.

Insă ieū fiind cald, am adormit și oile intrară toate în leasa cu mărăcini.

Cînd mă deștept și văd oile toate încurcate în leasă, m'apuc cu mînițe de plete văicărîndu mă și căinîndu-mă.

Mă căsnii ieū să le scot d'acolo dar n'am putut, ba încă îmi rupse și hănele dupe mine afurisițit de măceși.

Așa vîzînd că munca mea țe zadarnică și cum iarba iera mare și uscată îmi veni în minte să dau foc ierbarii și stufu-fului. Astfel și urmai de-am scăpat oile d'acolo pîrlite ca porcii iar unele au și murit.

Pe cînd scoteam pe cele din urmă din leasă uite că venea Turcu călare aducîndu-ne mălai.

Iel care mă cunoștea puțin de oare ce nu mă văzuse de cît o dată strigă la mine.

— Hei Porcar! N'ai vîzut un cioban al meu p'aici.

— N'am vîzut bre Ago! și așa Turcu o luară peste cîmp ca să și caute ciobanul iar ieū vîzînd'o că-i groasă îmi luai talpășița lăsînd turma în voia domnului.

Ducîndu-mă să caut vr'un stăpîn pe unde-va mă 'ntîlnii cu niște ursari care fac ciure.

Ubul dintr'înșii ducea un dirmon mare în mîna și ieū vîzîndu'l ostenit m'alăturai de dînsul și'i zisei să'mi dea mițe ciurul cît oi merge p'un drum cu dînșii.

Țiganul se învoi și mi l'dete. University Library Cluj

Călătorînd pe drum, iei care ieraū învățați a duce la cale s'au dus mai tare și ieū vîzînd că s'au depărtat am luat'o în altă parte socotînd că voi vinde ciurul și prinzînd pe el ceva să'mi cumpăr de mîncare. Sosînd lîngă o moară începui să bat dirmonul cum văzusem că fac țiganii care joc ursul.

Iacăte, nu știu de unde dracul că se ivește o boală de urs scăpat de la vr'un ursar, și se ia după mine.

Inspăimîntat fugii să intru în moara care iera pustie, dar ursul după mine.

Ieū mă suii atunci, acățîndu-mă ca o piscă, în podul morii.

Aci, vîzînd că ursul nu poate să se mai suie după mine, începui să bat ciurul ca să'i arăt că nu mai aveam frică de el. Ursul începu să mormăie și să saie după cum iera învățat să joace.

Toemai atunci s'a întîmplat de-au trecut niște olari cu niște cai încărcați cu oale.

Caii se speriară de urletul ursului și au fugit fărămînd oale'e.

Oamenii se'ntoarseră îndărăt să vadă ce pîrdalnicu ie-n moară—acolo în vreme ce ieū nici nu știam ce se întîmplase afară din podul morii și băteam mereu ursului dairama și juca.

Cînd mă trezii tot de o dată în ușa morii cu trei oameni cu ciomege în mîna și care începură să mă'njure.

— Cine dracu te-a fost băgat pe tine aici cu boala asta de urs? Ne-ai spart toate oalele și ne-ai lăsat săraci.

la să ne plătești acum marfa prăpădită.

— Dar ieū n'am nici un ban, — blodocăiū ieū înghețat de spaimă.

— Ei dac' așa îți luăm ursul!

Ieū de frică să scap de belea și de urs, îmi păru bine să'l ia ca să mă scobor și să mă depărtez de moară căci îmi iera foame.

Prinseră dară ursul, căci iera blînd și prețului ră ieū cam cît fac oalele și cît ursul.

Cînd colo, mă trezesc că'mi deteră și mire o sută de sfaņți și'mi spuseră cît face marfa lor și că ursul cu atîta prețuia măi mult.

Așa ieū vîzînd că am o sută de sfaņți după atîtea șugubine, îmi păru nemăsurat de bine măi cu seamă că mă scăpase de boala de urs ce nu mă lăsa să mă scobor și ast-fel că puteam muri de foame.

După ce se depărtară oamenii, alergai cît mă ținură picioarele într'un sat unde îmbucînd ceva, plecai acasă de unde eram. Bucuriia că cîștigasem atîta într'această călătorie, mă făcu să cred că cu aceste parale voi putea fi scăpat de bătaie. Ducîndu-mă dar acasă cu inima în dinți tremuram la gîndul c'o să dau ochi cu părinții.

Cînd colo, aceștia se bucurară că mă văzură după ce mă cătaseră atîta în zadar și după ce mă plînseseră socotindu-mă mort. Apoi să măi vezi rîsete cînd le spusei pățenia mea atît de ciudată și veselie cînd le arătaui ce cîștigasem fără să muncesc nimica.

Ieū însă din toate acestea nu mă bucurai decît c'am scăpat așa de ieftin de bătaia tătuchii.

După ce le spusei toate pe șirtul lor, mă luară, mă sărutară și ne împăcarăm făgăduind că altă dată n'o să măi fac boroboațe d'acestea.

Nea Poznă.

GÎNDURÎ

Vai! Nemernică i ursirea ce-o avem acum în lume!

Nicăirea fericire! Pretutindenii suferință!

Cel bogat își teme veșnic de calicî ceia ce are,

Și calicul tot rîvnește la acela care ține

Pe nedrept în mîna-i strînsă, munca lui cea roditoare.

Și cînd unul, vrea să-și uite suferința în orgie
Cheltuind fără de seamă, cel calic ș'o uită 'n moarte.
Ș'amîndoi îndur, cînd poate ș'unul ș'altul să trăiască
Liniștiștiți, în fericire.

Să nădăjduim departe
Nu ie vremea cînd în lume, nu va fi nici bogăție.
Nici calici în ham la dînsa. Pin'atunci lupta-vom însă !.....

Ion Catina

D A C Ă !

Dacă ți-ai bănuî măcar copilă cît îmi iești de dragă și cît
mî-e traîul de amar mi te-ai cutremura întregă, asemenea ca
bînd venin !...

Am unele ceasuri cînd m'aș hotărî ca să'ți deșir toate du-
rerile, doru'mî flămînd de svîrcoliri ce fac să 'nnoate min-
tea'mî în foc aprins în plin, dar iar mă întore cînd mă gîn-
desc că, primul moment de va trece vei rîde știind că te
iubesc și sufletu'ți va rămîne rece tot așa precum ie ș'acu....

Și n'ai nici de unde mă iubi. Nici n'am căutat măcar vr'o
dată să mă 'nțelegi ; a bănuî nebuna'mî patimă, ce cată în
veci să nu mi-o cunoști tu.

Vai ! Vai ! Lumea ursită fu se vede numai spre durere,
căci mai mulți sufer de cît nu, de mai mult dor de cît
plăcere.

Semenii arar se iubesc !

D'aceia, mă tot tem și ieu să nu'mî pricepi deșertăciunea
căci mult mî-e frică de mai rău !

Arare-orî să vezi minunea, că două inimî nemeresc tot
într'o vreme un simțimînt ce le închină una altei, deosebite
prin veșmînt. Cînd una saltă'n focul 'naltei străluciri a
neamului avut și ceal'altă-î de suferinți amare cu dor mîn-
gîfată.

Nu ! Imî voi da orî-ce silinți să nu 'mî bănuî măcar vr'o
dată focul, căci versul meu ie mut.

Lusignan.

ÎNDOIALĂ

I

— Aïde, lasă gîndurile la o parte și vino la mine îmi zise într'un după prînz Radu, prietenul meu.

Aș fi făcut ceia ce-mî zicea iel, aș fi gonit gîndurile de parte—dar nu voiaŭ să plece cu nici un chip.

Zioa İera atît de posomorîtă, o ceață amestecată cu stropi de ploae cădea fără să se mai isprăvească,—ieŭ de firea mea İeram atît de trist, încît fără voic-mî mă cuprinsese așa, ca din senin, gîndurile negre, amestecate cu o puternică scîrbă de vicață.

Și nu İera numai această ziua în care cădeam așa, pe ne-simțite în mijlocul gîndurilor care curaŭ ca dintr'un isvor.

De multe ori, fie chiar în zilele cele mai frumoase, sau în mijlocul unei petreceri din cele mai vesele,—mă trezeam într'un răsboiŭ cu gîndurile, — care de care mai neplăcute și mai amare.

După multe lupte crîncene, d'abia-d'abia mă părăseaŭ, lăsîndu-mî însă tot d'auna ideia d'amî pune un cap vieții.

Atunci, ne-avînd putere—mă cuprindea o nepăsare de toți ceïea ce trăiesc în jurul meu—și porneam pe uliți, fără să'mî mai pese că pălăria 'mî-e turtită, hainele neșterse, sau că'mî lipsește legătura de la gît.

İeram ipohondrios? ajunseseam nebun? aceasta n'o știam.

Aveam 21 de ani, dar părea că trăisem o vicață întregă, îngropat numai în chinuri.

Poate că traiul ce mî se scursese în casa părinților miei, cu un tată pe care bătrînețele poate, îl făcuse sucit peste măsură, în mijlocul unei avariții din cele mai cumplite, om al altor vremi — care nu se putea împăca cu anii miei și obiceiurile lor, aveam dese certe cu dînsul — și de multe ori chiar, nu lipsise d'a mă goni din casă, fără să fi dobîndit această gonire, în urma unei mari vinî.

Toată vina mea se mărginea în aceea, că aș fi venit noap-

tea la 10 ceasuri acasă, sau într'o mică discuțiune cu dînsul aș fi negat egzistența lui Dumnezeu.

În deșert îi spuneam că, la 10 ceasuri lumea d'abia iese din casă, că afaceri m'au ținut pînă la acel ceas.

La acestea îmi răspundea :

— Minciuni, afacerile nu se fac noaptea,—numai *bagabon-zii* umblă pînă în vremea asta. Iești un stricat și jumătate vai de cartea ce pretinzi c'o 'nvești, o să ajungi dăscuț pe uliți — n'am avut parte de feciori, și trîntind ușa cu o putere care făcea să se clatine casa, mă parăsea....

— Cam ciudat tată ai avut, Teodore...

— Lasă-mă să urmez.

— Te ascult.

Atunci, scoteam un adînc oftat, care par'că mă mai ușura de toate cuvintele ce le ținusem închise în mine, știind că, chiar de le-o spune, tot nu s'ar fi îndeletnicit a crede că aveam dreptate, ca în vremea și mediul în care trăiam ca student să vii seara, la acel ceas acasă. *Library Cluj*

Deschideam deci cartea, și începam să citesc, ca să uit.

Atunci, printr'o mică fereastră ce dădea în odaia tatălui micu, dînsul zărind lumina lămpii mele, cite-o jumătate de ceas după ce venisem, sărea iarăși din pat, deschidea ușa cu putere și se oprea în pragul ieii, strigînd cu un glas așa de porancitor, încît ie cu neputință d'al reproduce.

— Mă!—ai umblat toată noaptea—ș'acuși te-a găsit cheful de carte? Stinge mai iute *lamba!*...

Și nu pleca pîn'nu o stingeam de față fiind.

Apoi iarăși trîntind ușa, îl auzeam înjurînd, pînă ce scîrțitul patului de scînduri, îmi arăta că s'a culcat.

Cîte-odată părea mai bun, și șezînd cu mine de vorbă, mă întreba despre cutare lucru din evanghelie; atunci căutam să neg egzistența lui D-zeu.

Cu un urlat se repezea asupra mea, lovindu-mă.

— Tu, mucosule — te-ai găsit mai cu cap de cît alții?

Ce o lume 'ntreagă n'a zis, s'o zici tu? Dar cine a făcut cerul și pămîntul? *Cine te-a făcut pe tine păcătosule?* — asta 'nvești tu la școală. pentru asta te hrănesc? Ieși, pieri din față

mea să nu te mai văz. Aici te-a adus nopțile tale de *bagabondlic*,—și mă dădea pe ușă afară.

După câte-va zile mă rechemă, se arăta mai bun și apoi iearăși începea nouă scene—căci tata avea tot-d'auna câte ceva nouă pentru a face să se isce certe.

În cele din urmă, după ce mă alegeai cu o puternică bătae de inimă, cu o tuse ce mă îneca mai la fie-care câte-va minute, — după ce culoarca feții mele ajunse d'un galben-negru, slab și cu ochii înfundați, — unchiul mieu—om mai bun de inimă—și prin urmare mai puțin sgîrcit, cu o avere tot așa de mare ca și a tatălui mieu — începui a'mi da câte 120 lei pe lună cu care trăieam departe de casa părintească, — și ieram mulțumit.

Poate dar prietine,— suferințele ce le avusesem pînă eși-ți din casa părintească—mă desgustă de viață, mă făcuse ipohondrios.

Iluzii? Speranțe? — N'aveam.

Trăieam pentru că nu puteam face alt-fel—și pe d'asupra mă îndoiam de toate, pînă chiar și de cele ce vedeam cu ochii.

Tata omorise în mine tot, dar sădise îndoiala.

În această stare socială și sufletească mă aflam în după prînzul cînd colegul mieu Radu, îmi zicea: — „Aide, lasă gîndurile la o parte și vino la mine.“

II

— Și la tine ce să fac Radule?

— Om mai sta de vorbă și om mai juca șah.—știu că n'am jucat de mult. Și apoi cu prilejul ăsta îți-o arăta și scrisorile blestematii îlea de Fani. Știu,—actrița aceea,—ce dracu s'o fi făcut n'am mai văzut-o d'atîta vreme?

— Tot nu te mai lași de muicri frate?

— M'așteptam,—tu vrei ca toată lumea să fie pesnică ca tine. He, nu te-oî vedea odată și pe tine cu belciugu atîrnat de nas,—ș'apoi să vezi risul dracului...

— Încă nu s'a născut muicrea aceea...

— Bine, bine—dar ai să mergem.

Pusei pălăria în cap, îmi luai umbrela și plecarăm, locuia în calea Moșilor—la părinții săi.

Peste puțin ajunserăm.

La dînsul nu icra nimeni: toți plecaseră.

Radu 'și propunea să facă *chef* și spre acest scop, scosese singur din pîmniță două sticle cu vin.

— Ce dracu zise Radu, vom face *cheful* singuri—dac'ar fi și o muiere cum zici tu, Hm, ce ai zice ?

— Știu—tu fără muierî, iești ca și făr' de tutun.

— Bine ziseși—dar pentru că nu sînt muierî, ai să fumăm tutun și să be n vin.—Stai s'aduc și șahul—în urmă țî-oî arîta și scrisorile.

— Are așa mare valoare de țîi să mi le arîți.

— Trădare prietene, vecînica trădare.—Ș'apoi,—ce dracu cer și ieu constanță de la femeî de teapa asta, a—dar puțin îmi pasă. Mă port cum se poartă. De pot, apoi și icu la rîndul micu, snopesc în dreapta și în stînga. Afurisit secol...

În acca vreme, ușa de la intrare scîrțîi și o femeie se văzu intrînd în sală.

— Iacă-ți dorul împlinit îi zisei icu, afară numai dacă vine la tine.

— Plesnesc de bucurie, am zărit'o,—e dînsa *mon cher* n'o cunoști... îe o franțuzaică,—adică romîncă, dar a venit de curînd de la Paris. Sînt sigur — caută pe sor'mea și dînsa nu ie acasă, n'o las să plece—o vom țîne aici... a vom petrece de minune... alerg s'o aduc—țî-o voi recomanda, n'o las nici moartă... ce noroc !... și după ăst potop de vorbe ești în sală.

Ieu, ascunsei cît putui mai în grabă sticlele și paharele și mă așezai mai cu ifos pe scaun.

Puțin, apoi, Radu deschizînd ușa lăsă să treacă o tînară femeie, îmbrăcată cu jelitoare haine.

(Va urma)

N. D. Georgian.

FRAGMENT

din

G E L I M E R*Dramă în 5 acte***Actul V****SCENA I**

Gelimer (intră prin stînga ; păsese încet ; iese slab și tremurător. Adesea se sprijină de pereți. Cînd vede rămășițele ospățului Maurilor tresare și își pune mîna peste frunte privind așa, cu ochiul rătăcit pe cei adormiți și urmele orgiilor petrecute).

Cupele stau răsturnate și carafele sînt sparte !
 Maurii dorm pe sub lăviți. Blidele-s toate deșarte.
 N'a rămas un pic de pîine și... puterea mî-a slăbit !
 Mă ucide foamea ! Foamca ! Gelimer cel strălucit !
 Gelimer avutul rege ! Gelimer viteazul lumii,
 Va pîri de foame ! Singur văzu cum la sînul mumi
 Infricate și dete duhul fiul meu nenorocit.
 De subt ochii mei un Maur azima i-a fost răpit
 Și odrasla mea se stinse blestemînd amar p'un tată
 Care n'a știut copiii să și îngrijască. Iată,
 Acum tatăl șovăiește stîns de foame ! Nu zăresc
 De cît fărmituri murdare. Maurii benchetufesc
 Fără grijă și ieș, rege, trebuie să'mi văd copiii
 Morți de foame și nevasta... Care-i bunul avuții
 Cînd o azimă n'am, foamea pe o vreme-a potoli ?
 Regele acestor barbari după ce mă jefui
 Umblă încă să mă vîndă ! Ah ! Mișelul ! Belizare
 Mi-ai învins puterea însă nu trufia mea cea mare !
 Cînd ieș voi muri cetatea atunci nu mai va cădea ;
 Foamca singură te face domnitor în țara mea.
 Dacă n'ar fi acești Mauri răpitori, ce mă lipsiră
 Incredîndu-mă într'înșii de ce'mi trebuie, te miră
 De mă învingeau. Norocul într'atîta te-a slujit
 Cît pe mine reaua sîrtă fulgerînd m'a prigonit.
 Frații mei luptînd muriră jertfe-a nerăbdării. Fiul
 Maurii mi-l omorîră și ieș mai trăiesc ? Pe viul
 Dumnezeu că merit moartea ! [Cade pe o lăviță ; regina aleargă
 prin dreapta sperîtată și-l susține. Apoi murmurînd :)

Foamea crudă m'a ucis !

Aramiza

Gelimer ! [Regele horcăie în brațele ieș ; atunci disperată calcă pe unul din Mauri]

Regele moare și nu vă treziți ! ?

Maurul [vișând]

Am zis

Toarnă vin!...

Aramiza (tresărind)

Ah! Vin! De unde? Colo văd niște urcioare
Numai de n'ar fi golite! [Cearcă două și 'n al treilea așă puțin]
Cui voiți mulțumi cu ore?

Gelimere scoală!

Gelimer (svireolindu-se)

Pîine dă'mi! (Aramiza pune vin într'o cnăpă și'i toarnă cu picătura pe gît. Regele se 'nvio'căză de ce în ce. Aramiza simte o bucurie nespūsă în tot timpul acesta).

Aramiza

Maî bine-ți este?

Gelimer (slab și cu ochii împăjeinați.)

Da.

Aramiza (esclamînd)!

Dumnezeule prea sînte! Mare ți-e puterea ta!
(Ține neconținut cupa la buzele regelui; apoi acesta se ridică).

Aramiza!

Aramiza

Gelimere!

Gelimer

Maî alergî să mă scapî încă?

Aramiza

Ca să pieri maî trebuise ca 'n durerea mea adîncă
Să'mi ucid scumpa odraslă și apoi să mă ucig
Blestemînd Dumnezeirea!

Gelimer

Simt în trupul meu un frig.

Ca de moarte și privirea...

Aramiza

Soarbe icî!

Gelimer

Mă-e foame. Pîine!

Aramiza

Vai și ieû nu am! (Acum vine din dreapta regele Maurilor, ce pășește în spre stînga.) Scăpare! Bea întîi ăst vin! (Apoi întîmpină pe regele Maurilor ce se face că nu vede.) Bătrîne
Unde-s azimile?

Regele

Nu știu !

Aramiza

Spune Gelimer ț-a da

Aur ! Hațnc ! Pietre scumpe, ori-cît inima ț-o vra !

Regele

Nu ; nu 'mă trebuie nimica. Pîinea te măi scumpă.

Aramiza

Adă

Cheile

Regele

Nu ! Nicî o dată ! Chiar să'l vād că stă să cadă
Mort de fōme. Ura'i veche !

Gelimer

Ah ! Mă foame

Aramiza

Da'mă !

Regele

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nu ! Nu !

Aramiza

Toți acești barbari nemernici chefuiră și n'ai tu
Unu'i prietin să dai pîne ? ! Unu'i rege care moare
Stîns de foame ! ?

Regele

Nu măi este !

Aramiza

Minți sălbatece !

Regele

Nu oare

Mă vei îngrozi ?

Gelimer (intinzînd mînaile)

Dă'mă pîne !

Aramiza

Auzi cere ? Te duci ?

Regele

N'am (ese)

Aramiza

Gelimere !

Gelimer

Pîine! Pîine!

Aramiza

Iacă'ți dau. Cînd tari ieram
De s'ar fi putut și urma ne-ar fi sărutat mișelul
Ș'acu ne batjocorește! Ii voi împlînta oțelul
În piept! Pîine-î trebui pîine! pîine trebuie să iaă!
(dispare după regele Maur. Pe ușa opusă intră fiul lor de opt ani)

Miramond (alergînd la Gelimer)

Tată! Tată! Tată! Mamă!

Aramiza (revenind)

L'am ucis și pot să'i dau

Miramond

Pîine mamă!

Aramiza

Viū acuma! V'aduc pîine (dispar prin fund)

Miranond

Dragă tată

Adă pîine! De trei zile nu mănînc. Ce înglîțetă
Îți ie mîna. Tată!

Gelimer

Cine-î?

Miranond

Tată! Ie drăguțul tău!

Gelimer

Cine-î?... Ce glas!... Ochi'mî chipul nu ți'l vede!

Miranond

Tatăl meu!

Ce ai tată?!

Gelimer

Miranonde! intră (Aramiza cu pîine și cu vin)

Aramiza

Uite pîine Gelimere

Ban Acuba-î mort. N'a pîine.

Gelimer

Miranonde încă cere!

Dă-î. (Apucă cu sălbătăcie o azimă și măuîncă. Aramiza îi dă vin. Copilului asemenea.)

Aramiza

Or ce nu' poate face un părinte ș'un bărbat
Face-o mună și-o nevestă. Pe-amîndoi mi i-am scăpat!

Conaril (intrînd prin dreapta)

Maiestate, vin iar solii.

Aramiza

Conaril să măi aștepte

Căci îi vom primi.

Conaril

Prea bine.

Aramiza

De vei coborî trei trepte,
Dupe ce trei uși vei trece dîncolo, cu-aceste chei
Vei da peste pîine.—Aleargă! Toată dacă poți s'o ieși
S'o ascunzi. Mai tîrziu poate Maurii toți vor căta-o...
Ieși ne aū jefuit, acuma înapoi nu vor lua-o.
Trebuie păzită. Iute! Gelimer?

Gelimar

Tu m'ai scăpat

Și n'ai îngrijit de tine. Tu nimica n'ai mîncat?

Aramiza

O femeie dacă-și scapă tot ce-î te măi scump în viață.
Nu-î măi trebuie nimica. Pentru ia te diminează
Aurită, miezul nopții atunci.

ION

CĂTRE ABONAȚI

Înștiințăm că în curînd va apare în editura noastră volumul întiiu din romanul istoric, original IRIMIA VODĂ de d-nul Ion Catina.

Toată lucrarea te împărșită în trei volume a șapte coale unul și prețul fițe-cărui volum va fi de 2 lei noi.

Toți acei domni abonați care voesc al prîmi franco la adresă cu prețul de un leu și 25 bani sînt rugați a înainta costul la redacție în mărci postale.

ADMINISTRAȚIA.

DIRECTOR E. M. ADAMSKI

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE CAFEA SUROGATĂ

Avem onoare a vă informa că am creiat în capitală str. Bis. Antim No. 27

O fabrică de cafea surogată

Fabrica fiind instalată cu abur și cu mașinele cele mai noi și practice, sîntem în plăcuta poziție a corespunde la toate cererile onorabilei cliențele atît în ceia ce privește calitatea cît și cantitatea. Calitatea cafelei noastre surogate, supranumită „cafea Romîna” este egală produsului celui mai superior din străinătate precum adeverează și certificatul de mai jos al laboratorului Onor. Universitați. Suntem convinși că nu veți lipsi a încuragea această nouă ramură a industriei noastre naționale.

Slama & Comp.

LABORATORIUL DE CHIMIE AL UNIVERSITĂȚII CERTIFICAT

Sub-semnatul certifie d-lui **Armand Slama** din capitală că fabricatul d-sale declarat ca cafea surogată și din care d-lui a prezentat oficiului acestui laborator mai multe pachete pentru a fi examinate, este o mixiune de surogate vegetale amydonose-zacharifere, dar nealcaloidee admise în arta d'a fabrica asemenea produse.

Cafeaua surogată a d-lui **A. Slama** este preparată, prăjită și măcinată în condițiuni perfect admisibile analog produselor ce se aplică și la prăjirea cafelei veritabile.

Substanțe surogitoare neadmisibile sînt absente din fabricatul d-lui **A. Slama**, care ast-fel ca cafea surogată împlinește toate condițiile ce am putea invoca.

Directorul laboratorului,

semnat: **BERNAD-LENDWAY**

Pentru conformitatea registr.

semnat: **V. RAPOTEANU**

A. ENGEL

București. Strada Carol I, 7

Cel mai mare magazin de lămpi pentru petrol și rapia Articole de menaj și bucătărie. Mașine de cafea și Chocolată de toate sistemele. Tacămuri pentru masă. Băi cu duș și pentru scaldat în toate mărimile. Coroane de felinare pentru morminte. Colivii pentru tot felul de paseri.

Cofetarie și destilarie

Constantin Eftimiu și Theohariu Christu

— BUCUREȘTI —

Strada Sfântu Anton 16

Cofetărie, Rachierie și fabrică de Spirit

En gros & en detail

Doctor **DAVIDOVICI**

Str. Sf. Vineri 14

GRAND MAGASIN Aux Villes de France

Hautes Nouveautés

ROBES ET CONFECTIONS

Corbeilles de Mariage

ROBES de BAL et de SOIRÉES Soirées, Dentelles, Lainages

ARTICLES

Des premières Fabriques de France

Le Propriétaire: **Dem. Bădulescu**

DENTIST. **I. ERI**

Str. Scaune 56

P. H. LERCHIEL

39, — Sfinții Apostoli (Dudescu), — 39

Recomandăm cu insistență

Marele atelier de reparări

de

MAȘINE AGRICOLE

Strungărie în fer și metal.

Prețuri fixe

Prețuri fixe

OCASIUNEA SFINTELOR SĂRBĂTORI DE PAȘTE

și al

SESONULUI DE PRIMĂVARĂ

D. H. POLLAK & Comp.

Strada Carol I No. 23 și Calea Victoriei, în fața Palatului Regal

Recomandă asortimentele sale bogate de

INCALȚĂMINTE

pentru bărbați, dame și copii

**A LA
MÉNAGÈRE**

22, Calea Victoriei, 22

Les magasins A la Ménagère seront très-prochainement transférés No. 20 bis Calea Victoriei, maison Greccano, coin de Boulevard.

Par suite de ce changement, le local occupé jusqu'à présent par ces magasins est à louer en totalité ou en partie.

S'adresser A la Ménagère.

AUX QUATRE SAISONS

72, Rue Victoire vis-à-vis du palais Royal, 72

Renouveau complet

du

Rayon de chemises pour hommes des premières fabriques anglaises et françaises

Occasion unique

Pendant 15 Jours seulement. Mise en vente à prix très modérés de Toutes les chemises dépareillées.

Chemise Couleur Chemise Blanche

5 Fres.

9 Fres.

Avec col et Manchettes dernière nouveauté.

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE BERE CU ABUR

A D-lui ERHARD LUTHER

Furnizorul Curtii Regale

No. 8. — Soseaua Bassarab-Rosetti, — No. 8

GRAND CIRQUE SIDOLI

No. 7, — Strada Poliției, — No. 7

Tous les soirs grande representation, diverses pantomines

Caisse: ou verte 7½ heurs du soir.

Les representations comencent a 8½ heurs.

Tous les soirs changement de programme.

Directeur **Th. Sidoli**